

अतिरिक्त दायित्वास मान्यता देण्याबाबतचे
अधिकार व कार्यपद्धतीबाबत मार्गदर्शक
सूचना.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्र.निविदा-१२१३/(७३५/१३) मोप्र-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक - १ मार्च, २०१९.

संदर्भ :-

१. शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-१२१३/(७३५/१३)मोप्र-१ दि.२२/१२/२०१७.
२. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे क्र. मकृखोविम-१०६/(२०३/२००६)/प्रबां-३/४०९ दि.२३/०१/२०१८ चे पत्र.
३. कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचे क्र.११६६/का.तां.१ (१)/विपाविम/२०१७ दि.०५/०२/२०१८ चे पत्र
४. कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव यांचे क्र.तापाविम/प्रशा-५/११६८/सन २०१८ दि.२६/०२/२०१८ चे पत्र.
५. मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२२/०६/२०१८ रोजी सहयाद्री राज्य अतिथीगृह येथे संपन्न झालेल्या पाटबंधारे प्रकल्प व सिंचन व्यवस्थापन बैठकीचे क्र.बैठक-२०१८/प्र.क्र.१८०/निवसं-१ दि.२८/०८/२०१८ चे इतिवृत्त
६. मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.१९/१२/२०१८ रोजी मंत्रालय, मुंबई येथे संपन्न झालेल्या बैठकीचे क्र. बैठक-१२१३/(प्र.क्र.७३५/१३)/मोप्र-१ दि.२०/१२/२०१८ चे इतिवृत्त.

प्रस्तावना:-

जलसंपदा विभागाने संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयान्वये सिंचन प्रकल्पावरील आर्थिक दायित्वावर नियंत्रण ठेवण्याच्या दृष्टीने निविदेवरील निर्माण होणाऱ्या अतिरिक्त दायित्वास मान्यता देण्याबाबतचे अधिकार व कार्यपद्धतीबाबत मार्गदर्शक सूचना मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या मान्यतेने निर्गमित केल्या आहेत. सदर शासन निर्णय हा केंद्र अर्थसहायित प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना, आत्महत्याग्रस्त जिल्हयातील प्रकल्प तसेच अवर्षण प्रवण भागातील प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाच्या अर्थसहाय्याने प्रस्तावित केलेली बळीराजा जलसंजीवनी योजना व अनुशेषांतर्गत असलेल्या प्रकल्पांच्या करारामधील वाढीव दायित्वासाठी लागू करण्यात आला आहे. त्याअनुषंगाने महामंडळाने संदर्भ क्र. २ ते ४ अन्वये संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयातील तरतूदी सर्व प्रकल्पांना लागू करण्याबाबत विनंती केली आहे.

संदर्भ क्र. ५ नुसार दि.२२/०६/२०१८ रोजी सहयाद्री अतिथीगृह, मुंबई येथे मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली पाटबंधारे प्रकल्प व सिंचन व्यवस्थापनाबाबत झालेल्या बैठकीमध्ये खालीलप्रमाणे निर्देश देण्यात आले आहेत:-

“ज्या पाटबंधारे प्रकल्पांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त आहेत व मंजूर सु.प्र.मा. प्रस्तावामध्ये परिमाणातील वाढ व अतिरिक्त बाबीमुळे निर्माण झालेले आर्थिक दायित्व अंतर्भूत आहे अशा सर्व पाटबंधारे प्रकल्पातील कामांच्या निविदांवरील निर्माण होणाऱ्या अतिरिक्त दायित्वास शासन निर्णय दि.२२/१२/२०१७ मधील तरतुदीप्रमाणे मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव प्रकल्पाच्या प्रगतीसाठी सक्षम प्राधिकरणास सादर करण्यात यावा. सदर निर्णयाच्या अनुषंगाने जलसंपदा विभागाच्या दि.२२/१२/२०१७ च्या शासन निर्णयात आवश्यक सुधारणा करण्यात यावी.”

उपरोक्त बाबींचा विचार करता याबाबत कार्यपद्धती ठरविण्याची बाब विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी याबाबतची कार्यपद्धती ठरविण्यासाठी मुख्य सचिव यांनी वित्त विभाग, जलसंपदा विभाग तसेच विधी व न्याय विभाग यांची एकत्रित बैठक घेण्याबाबत निर्देश दिले. त्यास अनुसरुन प्रस्तुत विषयाबाबत दि.१९/१२/२०१८ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली. सदर बैठकीमध्ये सविस्तर चर्चेअंती संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयात नमूद नसलेल्या व सदर शासन निर्णय लागू नसलेल्या प्रकल्पांतर्गत कामाच्या निविदावरील निर्मित दायित्वाच्या अनुषंगाने कार्यपद्धत ठरविण्यासाठी संदर्भ क्र. ६ च्या इतिवृत्तानुसार मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या. त्यानुसार संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयातील मुद्या क्र.१.३मध्ये नमूद तरतुदीमध्ये समाविष्ट नसलेल्या प्रकल्पांतर्गत कामांच्या निविदांवरील निर्मित दायित्वाच्या अनुषंगाने कार्यपद्धत ठरविण्यासाठी खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

शासन निर्णय :-

संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयातील मुद्या क्र.१.३मध्ये नमूद तरतुदीमध्ये समाविष्ट नसलेल्या ज्या प्रकल्पांचे काम भौतिकदृष्ट्या ७५ टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक प्रमाणात पूर्ण झाले आहे (म्हणजेच प्रकल्पीय सिंचन क्षेत्रापैकी (ICA) किमान ७५टक्के सिंचन क्षेत्र निर्मिती होणे आवश्यक), अशा प्रकल्पांच्या करारामधील वाढीव दायित्वाचे प्रस्ताव प्रलंबित असल्यास त्याबाबत संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीच्या चौकटीत राहून कार्यवाही करावी. तसेच याबाबत खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत.

१. लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाची (ACB)चौकशी सुरु असलेल्या कामांच्या निविदांवरील दायित्वाबाबत सद्यःस्थितीत कोणतीही कार्यवाही करु नये.
२. ज्या निविदांच्या अनुषंगाने न्यायलयीन प्रकरणे सुरु आहेत अशा प्रकरणी अंतिम स्वरूपात न्यायलयीन निर्णय झाल्यानंतर किंवा कंत्राटदाराने न्यायलयीन प्रकरण बिनशर्त मागे घेतल्यास तदनंतर दायित्व प्रस्तावांबाबत संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार कार्यवाही करावी.
३. प्रकल्पाच्या सु.प्र.मा. प्रस्तावात वाढीव दायित्व रकमेची तरतूद करून त्यास सक्षम प्राधिकरणाची मान्यता प्राप्त झाल्याशिवाय दायित्व रकमेची अदायगी करता येणार नाही. याबाबतची जबाबदारी संबंधित कार्यकारी अभियंता व विभागीय लेखापाल यांची राहील.
४. निविदेच्या ज्या बाबीचे परिमाण १०० टक्केपेक्षा जास्त झाले आहे, त्या बाबीच्या वाढीव परिमाणासाठी देय दर ठरविताना प्रचलित दरसूचीतील दर (प्रत्यक्ष काम झाले त्या कालावधीतील) अथवा सदर बाबीचे स्वीकृत निविदेतील मंजूर दर, यापैकी जो कमी असेल, तो विचारात घ्यावा.

वरील बाबतीत भाववाढ देय असणार नाही.

५. दायित्व ज्यामुळे निर्माण झाले आहे असे काम (शर्त क्र. ३८ नुसार/अतिरिक्त बाब दरसूचीमुळे इ.) नेमके केंव्हा उद्घवले आहे हे संबंधित मुख्य अभियंता यांनी सुनिश्चित करावे. या करिता मुख्य अभियंता यांनी खालील बाबी विचारात घ्याव्यात.

५.१ झालेल्या वाढीव कामाचे मोजमापे मोजमाप पुस्तिकेमध्ये नोंद केली असल्यास (Record measurements/Hidden Measurements म्हणून अथवा Not for payment असे नमूद करून इ. प्रकारे) अशी मोजमापे नोंदविण्याचा दिनांक.

५.२ कामाच्या परिमाणात वाढ होणे तसेच अतिरिक्त बाब कार्यान्वित करण्याची आवश्यकता निर्माण होणे इ. बाबत संबंधित मुख्य अभियंता/अधीक्षक अभियंता यांनी या अनुषंगाने निर्गमित केलेल्या निरीक्षण टिप्पणीचा दिनांक.

५.३ निविदेवर उद्घवलेल्या दायित्वास पूर्वी महामंडळाने सक्षम स्तरावर मान्यता घेऊन मंजुरी दिली असल्यास अशा मंजूरीचा दिनांक.

६. सक्षम स्तरावर मान्यता न घेताच निविदेवरील अतिरिक्त दायित्व निर्माण केले असल्यास त्याकरिता संबंधित कार्यकारी अभियंता, विभागीय लेखापाल, उप अभियंता व कनिष्ठ अभियंता/ शाखा अभियंता /सहा. अभियंता (श्रेणी-२) यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून शिस्तभंगाची कार्यवाही करावी.

७. मर्यादित निधी उपलब्ध असलेल्या प्रकल्पांतर्गत दायित्व रकमेच्या अदायगीमुळे प्रकल्पातील अन्य कामांवर व पर्यायाने प्रकल्पाच्या प्रगतीवर विपरित परिणाम होणार नाही, याची खबरदारी संबंधीत कार्यकारी संचालक यांनी घ्यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेताक २०१९०३०११५१३०५७४२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे .

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावांने.

(सं. रा. तिरमनवार)
शासनाचे उप सचिव

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)महाराष्ट्र राज्य ,मुंबई/नागपूर,
२. खाजगी सचिव, मा.मंत्री, जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
३. खाजगी सचिव, मा.राज्यमंत्री, जलसंपदा व जलसंधारण विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
४. मा.विधानसभा/ विधानपरिषद सदस्य सर्व,
५. स्वीय सहाय्यक, प्रधान सचिव(जसं), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
६. स्वीय सहाय्यक, सचिव(लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
७. स्वीय सहाय्यक, मुख्य अभियंता (दवप्र)व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
८. स्वीय सहाय्यक, मुख्य अभियंता (जसं) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,

९. स्वीय सहाय्यक, मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१०. सर्व तांत्रिक उपसचिव/अवर सचिव/उपअभियंता, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. सर्व कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळे,
१२. महासंचालक, महाराष्ट्र अभियांत्रिकी संशोधन संस्था, नाशिक,
१३. महासंचालक, जल व भूमि व्यवस्थापन, औरंगाबाद,
१४. सर्व मुख्य अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळे अंतर्गत,
१५. सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग,
१६. सर्व कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग,

मोप्र-१ कार्यासन, संग्रहार्थ.